

ZAGADNIENIE IDEAŁU WYCHOWAWCZEGO.

W teoretycznych i historycznych rozważaniach, ideałem wychowawczym nazywa się często pewne cechy ciała, psychiki i działalności człowieka.

Zazwyczaj są to tylko elementy ideału wychowawczego i właściwiej, a zarazem zrozumialej, byłoby mówić o pojedynczych celach wychowania, aniżeli część nazywać całością. Nawet zebranie wielu celów wychowania tak ujętych, nie upoważnia jeszcze w pełni do operowania pojęciem ideału wychowawczego.

Ideał wychowawczy powinien zespelać w sobie wszystkie cele wychowania szeroko pojętego. Cele te wynikają wówczas z określonych poglądów filozoficznych, czerpiąc z nich, jako wzór osobowości, hierarchię wartości i harmonijną jednolitość.

To filozoficzne źródło jest koniecznym warunkiem każdego ideału wychowawczego. Zanim powiemy jaki powinien być człowiek w narodzie, grupie społecznej lub stronnictwie politycznym - trzeba odpowiedzieć na pytanie jakie jest jego miejsce we wszechświecie i wśród kroczącego naprzód rodzaju ludzkiego; jakie są jego możliwości rozwoju i co stanowi dobro godne jego najwyższych zabiegów.

Zagadnienie to ma szczególne znaczenie dla wszelkich rozważań teoretycznych. Konkretność cech ciała, psychiki i działalności człowieka wychowanego, możliwość obrazowego uchwycenia całego ideału, oraz oparcie jakie znajduje on w życiu i uznanych poglądach - sprawia, że nawet częściowo określony ideał wychowawczy, w praktyce nie nasuwa trudności zrozumienia. Natomiast teoretyczne rozważanie ideału wychowawczego nie może poprzestawać na prostej ocenie jego cech, ani wykazywaniu jego historycznych uwarunkowań.

Wszelkie teoretyczne rozważanie określonego już ideału wychowawczego, musi sięgać także do światopoglądu, którego wyrazem jest ten ideał. W stosunku do filozoficznego ideału Chowania jest to zarazem koniecz-